

Arbeiderklassen maa staa paa egne ben

Taler

Alfred M. Nielsen

Dato

28 august 1918

Sted

Folkets Hus, Kristiania

Omstendigheter

Norsk Arbeidsmandsforbunds landsmøte, Debatt om forbundets organisasjonsform

- 1 Vi kjender alle den diskussion som er ført i de senere aar om revolutionær og revisionistisk fagbevægelse i alle land. Spørsmålet er vokset sig mer og mer aktuelt eftersom interessen for arbeiderklassens økonomiske freigjørelse er vokst. Arbeiderne søker at finde de bedste maater at vareta sine interesser paa.
- 5 Det har været oppe paa kongresser og landsmøter før. Det blev utsat paa vor sidste kongres i paavente av landsorganisationens avgjørelse. Denne kom, og den gamle retning seiret. Visse skridt blev foretat, men ikke noget av betydning. Saaledes oprettedes en slags lokale samorganisationer. Kravet derom er reist fordi man har ment at kunne faa en bedre samling derved og mest mulig
- 10 selvbestemme for medlemmerne. De skulde fatte avgjørelse i spørsmål som nu i væsentlig utstrækning er overlatt forbundsstyrer og sekretariatet at fatte avgjørelse i. lignende er det, naar vi vil ha federative principper ind i forbundets love. Avdelingerne er ikke bastet og bundet i den utstrækning som enkelte har villet hat det til. Men det skyldes ikke organisationsformen eller loven at de er
- 15 saapas fri som de er. Saken er: forbundet har maattet bryte sine egne love og har maattet gi avdelingerne frihet efter de praktiske behov som utviklingen har ført med sig. Dette skal vi nu komme bort fra. Dersom arbeiderklassen skal bli fri, saa maa den staa paa egne ben; den maa faa mer bevægelsesfrihet, med plads, mer albuerom. Efter vor mening vil denne frihet skape mer interess, forstaaelse
- 20 og ansvar, og arbeiderne vil opdrages og utvikles i organisationsarbeidet. Derefter skal vi søke at indrette vore love og bestemmelser. Vi behøver ikke at være nødt til at bryte vore egne love. Der er ogsaa en anden ting. Under arbeidsretssaker og ved anvendelsen av mæglings- og voldsgiftsbestemmelserne kommer vore motstandere og dunker os i hodet med vore egne love. Dette skal
- 25 vi søke at undgaa. Man skal ikke kunne si om os, at vi ikke respekterer vore egne love. Det jeg her nævner er praktiske foreteelser, og jeg tror ikke vi skal ha vanskelig for at bli enig her. Med hensyn til voldsgiftsloven er det slik at det ligger

meget magt paa hvordan et styre er stillet. Hvis vi lægger stor myndighed i et
30 styres hænder, og det ikke bruker sin myndighed, kommer det paa kant med den
borgerlige lov, bruker det sin myndighed kommer det paa kant med
medlemmerne. Dette sidste skaper misnøien. Flertallet har villet sætte fingeren
paa dette. Saa er det overenskomsterne. Lian sa igaar at medlemmerne skulde
staa fris med hensyn til overenskomsterne. Det var kun hvis de kom til en
35 storkonflikt med arbeidsgiverne at en stor overenskomst kunde tænkes.
Komiteflertallet er gaat videre paa den linje som Lian antydet. Det holder paa at
det skal være avdelingernes sak at oprette overenskomster; men vi tilføier at naar
det er avdelingerne som avgjør, saa skal de ogsaa undertegne. Det skal ikke
overlates hovedstyret. Enten avdelingen eller vedkommende industrigruppens
40 styre skal undertegne. Hvis man i en overenskomstperiode kommer i konflikt
med avtalen, saa blir det altid undertegneren som faar ansvaret. Nu er det
forbundsstyret, og brytes overenskomsten saa sørger arbeidsgiverne for at
forbundsstyret maa gripe ind og respektere det papir det har underskrevet. Disse
forhold er uheldige baade for medlemmerne og for tillidsmændene. Her maa vi
45 gjøre forandringer. Vi maa indrette os slik at tillidsmændene og forbundet blir
rådgivende i sin rolle. Avtalerne maa være mellem arbeiderne og arbeidsgiverne
direkte. Begaaes der feil, saa falder ansvaret paa avdelingen selv. Man kan
indrette sig for hvert enkelt tilfælde. Vi maa ta konsekvensen av vore handlinger.
Det er ogsaa slik, at et magert resultat ved en avtale anvendes mot os paa andre
50 steder, og dette kan virke uheldig. Ved at hver avdeling ordner sine affærer
undgaar vi dette. Man kan ikke føre det ene stedet mot det andet. Hver enkelt
avdeling tar sine egne konsekvenser. Inden vort forbund er det ogsaa særlig
mange tilfælde, hvor man er nødt til at gaa til aktion paa saa kort varsel at der
ikke er anledning til at indsende andragende til forbundet inden lovbestemt tid.
55 Flertallet i komiteen vi lempe paa disse betingelser. Det er i den senere tid heller
ikke tat saa strenge hensyn til dem. Det viser seg nemlig at 2-maanedersfristen
ikke lar sig opretholde. Ved anlæggene er det ganske umulig at praktisere den.
Hvorfor skal saa bestemmelsen opretholdes i lvoene? Dette var nu det rent
praktiske. I det teoretiske er der en principiell opfatning som ligger til grund for
60 flertallets indstilling. Det er uttrykt i komiteflertallets principielle erklæring.
Fagorganisationen er det som ligger arbeideren nærmest. Han behøver ikke ha
mange andre interesser før han forstaar denne. Dette med høiere løn,
forbedrede arbeidsvilkaar og motsætningen til arbeidskjøperen fra
arbeiderklasens side tranger sig direkte ind paa ham. Det falder naturlig for alle
65 arbeidsmænd at bli med i fagorganisationen. Gjennem fagorganisationen skal
arbeiderklassen selv vareta sine interesser. Der gaar de med, for der hører de

hjemme. Fagbevægelsen er først og fremst repræsentanten for arbeiderklassen. Den samler arbeiderne og gir i første række uttryk for deres krav. Fagbevægelsen skal derfor skape sig sin egen selvstændige stilling inden arbeiderbevægelsen. Den skal ikke hinke efter andre organisationer og spørre om lov til at faa være med. Den skal skape sit eget grundlag og sin egen fremgangslinje. Vi skal lære de politiske partier og samfundet at respektere vore krav. Der maa derfor bli en selvstendig fremgangslinje for den økonomiske kamp. Vi maa bli herrer over de produktive bedrifter. Dette er uttrykt i vor principerklæring. Skulde det nu hænde at denne ikke blir vedtat, saa er ikke de forandringer vi foreslaar i lovene avhengig derav. Selv om principerklæringen forkastes kan lovændringerne godt vedtages allikevel. Men vi har anset det bedst at si fra i en principiell erklæring. Vi skal aapent gjøre rede for linjerne i kampen for vor økonomiske frigjørelse.

Kilde

Protokol over Norsk Arbeidsmandsforbunds 13. landsmøte. Kristiania 1918, s. 209-211.

Emner

Arbeiderbevegelsen, Fagbevegelsen, Innlegg

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/arbeiderklassen-maa-staa-paa-egne-ben>